

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR HELYBEN ES VIDEKEN:
Egy hétre 25—korona. Negyedévre 75—korona.
Félévre 150—korona. Egészévre 300—korona.
MEGJELENK HETFO KIVETELEVEL MINDEN NAP

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
THAN GYULA

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz. em. 1. a. emelet
(a Debreceni Első Takarékpénztár épületében)
Egy szám ára 2 korona.

Minden

előadás előtt a nemzeti ima, a legujabb és legszentebb magyar Hiszekegy elmondását kezdték meg az iskolákban.

Elhagyatottságunkban, legyőzött, lerongyolt, elszegényedett voltunkban egyebünk se maradt a magyar múlt dicső emlékénel, a magyar jövő régi dicsőség rövidesen elkövetkező reményénél.

Minden nemzetnek önmagából, multjából kell erőt meríteni a jövő küzdeleire.

A lelkekre ólomsúlyként nehezede lidérc már engedni kezd. A sötét éjszakában a magyar már érez, elmosódott vonalakban lát valakit, akibe belekapaszkodhatik, aki tudja vezetni az ólmos ködből, vissza az életet jelentő napvilágra és ebben a valakire önmagára, saját lelkére, énjére ismer. A pillanatnyilag elhamvadt, csak gyengén pisllakoló nemzeti érzés lángja új erőre, új fényre kap. És ez a multból felénk áradó fény itt köztünk lassan-lassan fátylaként az égig tör, bevilágít a jövő rejtelmes útjaiba, irányít, utat jelez nekünk.

A hit, a remény, az élni akarás és élni tudás tüze ez. És ez a tüzet kell ma ápolnunk, a magyar lélek melegével és honszerelmével élesztgetnünk és fejlesztetnünk. Mert ez, egyedül csak ez vezet át bennünket minden akadályon és nehézségen az új, a szebb, az eljövendő, a visszatérő nagy történelmi Magyarország felé.

Az új Magyarország felépítésében az oroszlanrész a mai fiatal, ifju generációnak jut osztályrészül. Az ő vállakra nehezedik a restaurációs munka oroszlanrész. Az ő nevelésük a legfontosabb feladata a ma élő öreg és javakorbéli generációnak.

Amit őseinktől örököltünk és átvettünk, át kell ültetnünk a fiatalok lelkébe. Ma nemzeti érzésben minden magyar gyermekből Arpadot, Hunyadi Mátyást, Bethlen Gábort kell fagnunk — ha az új, a jövő, a boldog nagy Magyarországot akarjuk megteremteni.

Az ország minden iskolájában, ennek az imának kell elhangzani. A Magyar Hiszekegy négy sorában egy ezer

éves nemzet multja, minden fájdalma, minden dicsősége — jövő boldogsága van összefoglalva, megörökítve.

Román gazdasági bizottság Budapestén

Budapest, okt. 12. Ma harmincnégy tagu román bizottság érkezett Budapestre. A bizottság vezetője ma látogatást tett a külügyminisztériumban. A tárgyalás témája elsősorban a határmegnyitás kérdése lesz.

A lengyel—orosz előzetes béke

Varsó, okt. 12. A Narod külön kiadásban közli azt a rigai hírt, hogy az orosz és a lengyel megbízottak ma déli előtt aláírták a fegyverszüneti szerződést és az előzetes békeszerződést. A békeszerződés többek közt kimondja, hogy a lengyel és az orosz csapatok tizenöt kilométerre vonultak vissza az elhatároló vonal mögé. Az így előálló harminc km. részt semlegesnek jelentik ki. A fegyverszüneti szerződés aláírása után 144 órával az ellenségeskedést kölcsönösen beszüntetik. A fegyverszünetet 21 napra kötötték. Ha ez

idő alatt nem bontják fel, akkor a békeszerződés ratifikálásáig érvényben marad. Az előzetes békeszerződés kimondja, hogy a szerződést kötő felek Fehér-Oroszország és Ukrajna függetlenségét elismerik.

Bucarest, okt. 12. A román-orosz békeszerződésről szóló hírek koraiak. A román kormány nem fogadhatja el azt, hogy Beszaráb ában népszavazást rendezzenek, mivel a román nép képvisellete már 1918. márciusában Beszarábiának Romániával való egyesítése mellett döntött.

Svájc és a volt uralkodók.

Genf, október 12. A svájci hatóságoknak meglehetősen kellemetlen a volt uralkodók svájci időzése. Görögország legutóbbi jegyzékben kérte Konstantin ex-király kiutasítását Svájcól, azon az alapon, hogy a jelenlegi görög kormány ellen konspirál és nagy propaganda-alappal is rendelkezik. Habsburg Károly kastélya pedig találkozó helye az osztrák royalistáknak. A svájci hatóságok attól tartanak, hogy az ország ismét fészke lesz a kémeknek és ügynököknek, mint a háború előtt volt.

MOVE. közlemények.

Kérjük a „MOVE” tagokat, hogy a még szeptemberben megrendelt, bört, har snyát és söt a legrov dehb időn belül vegyék át, (Sass-utca 4., II. em. 2.)

A rikkancs-rendelet.

Budapest, okt. 12. A kormány a rikkancs-rendelet 9. szakaszának első bekezdését úgy módosította, hogy Budapestén csak az lehet rikkancs, aki 18. életévét betöltötte, míg a vidéken 18 éven aluliak is kaphatnak rikkancs-igazolványt, ha iskolai kötelezettségüknek már eleget tettek.

A st. germaini béke.

Bécs, okt. 12. Azon a megbeszélésen, amelyen Dumba volt követ, szolgálaton kívüli miniszter, dr. Redlich és Sir William Goode vettek részt, a jóvátételi bizottsághoz címzett memorandumot nyújtották át, amelyben a st. germaini béke revízióját követelik.

Bombamerénylet a szerb trónörökös ellen.

Belgrád, október 12. Amikor a szerb trónörökös Serajevóból visszautazott Belgrádba, vonatára bombát vetettek. Két

vasuti kocsi megrongálódott. A trónörökösnek nem esett baja. A megindított vizsgálata nem vezetett eredményre.

Bécsben is rá jár a rud a láncosokra.

Bécs, okt. 12. A rendőrség tegnap a bankgasszei kávéházban, amely a láncosok tanyája, razziát tartott és 120 láncost előállítottak, közülök 29-et letartóztattak. Valamennyiük ellen tiltott üzérkedés miatt indult meg az eljárás.

A magyar béke ratifikálásának híre Párisban.

Páris, okt. 12. A párisi lapok meglelégedéssel közlik azt a hírt, hogy a magyar kormány a trianoni békeszerződést rövidesen ratifikálni szándékszik.

A cseh szocialisták és a proletárdiktatura

Karlsbad, okt. 12. Október 8-án a csehszlovák szocialista párt ülésén Zeliger előadó a csehszlovákiai és az oroszországi viszonyok közötti különbséget hangsúlyozva, kiemelte, hogy Csehszlovákiában éberebb és erősebb a polgárság és egy felfordulás esetén a polgárság diktatúrája következne be, ezért erőlesen állást foglalt a proletárdiktatura megkísérlése ellen.

Oroszországban nem szabad dohányozni.

Moszkva, okt. 12. A szovjet-kormány rendeletileg tiltotta a nyilvános helyeken a dohányzást. Ezt az intézkedést követni fogja további rendelet, amely a dohányzás teljes eltűlésére vonatkozik.

Scioppa nuncius a kultuszminiszternél.

Budapest, okt. 12. Scioppa, pápai nuncius ma látogatást tett Haller István vallás- és közoktatásügyi miniszternél. Ez uttal is hangoztatta a pápai követ, hogy úgy érzi, második hazája lesz Magyarország, amely a konszolidáció képét mutatja, és minden lehető el fog követni, hogy a felmerülő kérdések elintézésénél Budapestet kedvezően támogassa.

Hiszek egy Istenben, hiszlek a hazában,
Hiszek az isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Közbiztonsági szolgálat a kertészekben és telepeken

A csendőrség átadta a szolgálatot a rendőrségnek

A város külső részein, a kertészekben, a telepeken addig a m. kir. csendőrség látta el a közbiztonsági szolgálatot. Október 3-án a csendőrség ennek a szolgálatnak ellátását átadta a rendőrségnek. Ettől az időtől kezdve a városhoz tartozó külterületeken az államrendőrség látja el a közbiztonsági szolgálatot. Ezért a csendőrség természetesen továbbra is nexusban marad a várossal, amennyiben a határban, a tanyákon továbbra is a csendőrség látja el a közbiztonsági szolgálatot.

Ez alkalommal, hogy a csendőrség a szolgálatot átadta az államrendőrségnek, nem mulasztjuk el, hogy a debreceni csendőrségnek, amely tizenöt esztendőn keresztül teljesítette a közbiztonsági szolgálatot, le ne szegezzük a közvélemény megalapozását és elismerését a csendőrség nagyjelentőségű szolgálatáért. Annál inkább kiérdemelte a csendőrség a feltelesen eismerést, mert mindössze tizenöt főnyi személyzettel teljesítette a közbiztonsági szolgálatot, mégis pontosan, minden tekintetben megfelelt feladatának s a vállalt kötelességének. A rendőrségnek természetesen nagyobb számú emberei állanak rendelkezésére a közbiztonsági szolgálat ellátására.

Elszaladt a rendőrök elől.

Gyanús ember a sinek között.

A debreceni államrendőrség vasúti kirendeltsége tegnap délután a sinek közt razziazt tartott, mert az utóbbi időben sok lopás fordult elő a pályaudvaron. A rendőrök végigmentek a vasúti vonalakon s a Csapókerth környékén egy gyanús embert vettek észre, akit igazolásra szólítottak fel. Az illető sértegette a rendőröket, majd pedig, mikor erősen követelték irásait, futásnak eredt. A sinek közt az ismeretlen ember megboltolt s elesett. Ugy ösztözte magát, hogy mozdulni se tudott percekig.

A rendőrök utána száltak s újra igazoltatni akarták, ekkor 700 koronát kínált nekik, hogy hagyják békén. Erre aztán beszállították a központi ügyeletre, ahol Fanta László nyíregyházi lakosnak mondotta magát, de hogy miért bujkált a vasúti vágányok között, nem akarta elárulni. Ugy látszik, volt oka a rendőrök elől menekülni.

A rendőrség egyelőre őrizet alatt tartja és intézkedett a felől, hogy Nyíregyházáról beszeresse az állítólagos Fanta László személyére és múltjára vonatkozó

Két embert eltemetett a fal Szerencsétlenség a Bellegelőn

Tegnap reggel halálos kimenetelű szerencsétlenség történt a Bellegelőn. A 267. számú háznál, mely a Tóth-féle téglagyár közelében van, falbontást akart végezni Csige Lajos 47 éves háztulajdonos. A minden szakértelem nélküli ember Zákány Imre nevű 12 éves rokonával kezdett a falbontáshoz. A szomszédok figyelmeztették, hogy vigyázzon, mert még valami baja lesz belőle, de Csige nem hallgatott a jó szóra, hanem baltával neki állt a falnak és alulról kezdte dönteni.

Mikor már az alapépítményét jól kiásták, hirtelen ledől a 2 méter magas és három méter széles falazat s nagy robajjal összeomlott. A romok a fal tövében álló Csigét és a Zákány fiút eltemették.

A közelben állott Kocsis József nevű szomszédjuk, aki látta a szerencsétlenséget s

mihelyt csak hozzátudott férni a romokhoz, nyomban hozzálátott, hogy a törmelék alól a két eltemetett embert kiszabadítsa.

Ez nemsokára sikerült is, azonban Csige Lajos eszméletlen állapotban volt, száján orrán a vér csorgott. A flu is igen súlyos sérüléseket szenvedett.

Kocsis azonnal értesítette a mentőket, akik a sebesülteket beszállították a kórházba. Az orvosok Csige Lajoson nem tudtak segíteni, mert olyan belső sérüléseket szenvedett, hogy pár óra múlva elvérzett.

Zákány Imre koponyatörést szenvedett s állapotát aggodalomra ad okot.

A rendőrség a szerencsétlenség ügyében megindította a vizsgálatot, amely kifogja deríteni, hogy a katasztrófaért ki felelős.

A házépítő szövetkezet megalakítása.

Október 24-én tartják meg az alakuló gyűlést.

A vármegyeháza dísztermében vasárnap d. e. tartotta meg a debreceni tisztviselő és munkás társadalom nagygyűlését, amelyen a tervezett kertváros építő szövetkezet megalakításának részleteit vitatták meg.

A nagygyűlést, mely iránt igen lelkes és széleskörű érdeklődés nyilvánult meg, Hubert Ottó főispán, mint elnök, nyitotta meg s fölkerlte Borsos József tb. főmérnököt, hogy az előkészítő bizottság eddigi munkájáról tegyen jelentést. Borsos utalt a közel jövőben bekövetkező eseményekre, amikor a lakásrendeletek érvénye megszűnik s a tisztviselő és munkásosztály ki lesz téve a háztulajdonosok házbéremelésének és annak, hogy lakását felmondják. Hogy ez elkerültesse, gondoskodni kell jó előre az érdekelt társadalmi osztálynak arról, hogy otthona legyen. Majd előterjesztette, hogy eddig a házépítő szövetkezetnél 1460-an jelentkeztek. Ezek közül 43-an csak gazdasági udvart, 1053-an kis kertet, míg 364-en már egy holdas kerti parcellát is kérnek. A bizottság több helyet tartott meg, ahol a kertlakások létesíthetők lennének. Így a Vilmos huszártanyája mellett és vele szemben lévő területek, a Mikepércsi ut és az Epres kerti út táján levő földek, továbbá a Varga, Posta kertek még be nem épített részei, az István és Kis-hegyesi ut sarkán levő nagy telek, a Méntelep körüli terület, a Hatvan utcai temető mellett szántóföldek, végül a Saviour kórház helye stb. A telkeket nem örökös birtokként, örök tulajdonként sze-

reznék meg s a városnak kötelessége, hogy e tekintetben segítse a vállalkozást.

Ezután Bernolák Nándor nemzetgyűlési képviselő tartott nagyon érdekes előadást a vállalkozás pénzügyi részéről. Az anyag és munkabérek hallatlanul nagy ára miatt ma még beszélni nem lehet az építkezés megkezdéséről, de a szervezést kötelesség már most megejteni. Biztosítani kell a tisztviselő és munkások hajlékát. Az állam ingyen házhelyet nem adhat, de ezt nem is lehet kívánni. A városnak, ha a kért telkeket átengedi, néhány millió korona bevétele lenne ebből. Az építkezéshez szükséges tőkét külföldről lehetne megszerezni s a fizetendő kamat még inkább elviselhető, mint a túl magas házbér. Majd javaslatot tett arra, hogy a tagok gyűjtésére iyeket bocsássanak ki. Egy-egy részjegy ára 200 korona. A részjegy beletételt az Alföldi Takarékpénztárnál, Debreceni Gazdasági Takaréknál, a Debreceni Hitebanknál és a Népszövetségi Hitelesítő társaságnál lehet teljesíteni. A alakuló közgyűlés október 24-én lesz.

Az a szabályok kidolgozására bizottságot küldtek ki, melynek tagjai: Kölcsey Sándor dr., Nagy István dr., Hollós István, Ary Lajos, Vevert György dr., Daróczy József és Borsos József lettek.

Végül Kocsisovszky László a munkásság nevében köszönetet mondott az előkészítő bizottságnak a kifejtett érdemes munkájáért.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Világos Gyűlési KALAPOK divatos formákban és színekben rank Edénél a megyeháza mellett.

Kommunisták a bíróság előtt

Az egyéki munkástanács tagjainak bünpöve

A debreceni kir. törvényszék ötös tanácsa tegnap Benkő Lajos elnöke alatt tárgyalta az egyéki kommunisták bünpövét. Pár hét előtt már a bíróság előtt állottak a vádlottak, azonban a tárgyalást újabb bizonyítékok beszerzése miatt el kellett halasztani.

Egyek község élén, részben a direktorium, részben a munkástanácsban szerepeltek a vádlottak, akiknek névsora a következő: idős Torma József, Ferenc Károly, Radiss Mátyás, Trungel Ignác, id. Kiss Ferenc, Tóth Mihály, Zólyomi Mihály, id. Vashó József, Máj Imre és Szanyi József. Valamennyi földhözragadt napszámos, akik a proletárdiktatúra alatt a község vezetését magukhoz ragadták és öt héti garzdálkodtak ott.

A kir. ügyészség több rendben személyes szabadság megsértése miatt, továbbá zsarolás és organdáság miatt emelt vádat ellenük. Megtették a megkötyagosodott emberek azt, hogy a község legmódosabb gazdait összefogdosztak tuszoknak, ellopták a takarékpénztár és a község vagyonát, továbbá elhajtották a káptalani birtok jószág állományát és azt kiosztották a faluban.

A fővezér köztűk Radics Mátyás volt, aki ezt övöltötte a községben: — Az urak elég sokáig tek anyakunkon, most már mi parancsolunk s aki megmukkan, a halál fia! Még azt is megtette Radics, hogy a templomuk tornyának a keresztjeit is leszedette.

Most perze alázatos és jámbor valamennyi vádlott s egyértelműen tagadják cselekedeteiket, de a bíróság által beidézett tanúk, az igazságot a szemükbe mondják s így bizonyítható, hogy a vádiratban felsorolt különféle tetteket elkövették.

A törvényszék délig elkészült a vádlottak kihallgatásával s állt a bizonyítási eljárás lefolytatására, amely estig eltar. A főtárgyalást a közvádat Kádár István dr. kir. ügyész képviseli.

Városházáról.

A villágítási vállalat szene. Dr. Fráter Iván főispáni titkár, aki hivatalos ügyekben Hubert Ottó főispán megbízásából Budapesten járt, hétőn este érkezett vissza. Volt a szenkörnyezetűségnél, ahol ismételt a leghatározottabb kijelentést tették, hogy a debreceni villágítási vállalat a napi nyolc vagyon szent rendszeresen meg fogja kapni. A városi kórház fűtésének céljára havi kilenc vagyon szent eszközölt ki, dr. Fráter Iván.

A szovátí földek eladása. A város a nyáron tudvalevően eladta a szovátí földeket 18.000.000 koronáért. Az eladás kormányhatósági jóváhagyása felől érdeklődött dr. Fráter Iván a belügyminisztériumban, ahol azt az információt kapta, hogy az ügy véleményezés végett a földművelésügyi minisztériumban van még.

A lakáshivatal átszervezése. Hubert Ottó főispán, mint már említettük, előterjesztést tett a miniszterhez a debreceni lakáshivatal átszervezése ügyében. A főispán a felterjesztésében azt kéri, hogy a lakáshivatal élére bírói képzettségű ember állítsassék. — Az ügymenet módosítását is javasolja a főispán, többek közt azt, hogy a lakáshivatal hatásköze szóval hirdettesék ki az ügy-

